

Guðrún Arnbjörg Sævarsdóttir
Grundarlandi 15
108 Reykjavík

ÁTVINNUVEGA- OG
NÝSKÖPUNARRÁÐUNEYTIÐ

Skúlagötu 4 101 Reykjavík
sími: 545 9700 postur@anr.is
anr.is

Reykjavík 23. apríl 2018
Tilv.: ANR18020342/02.03.02

Efni: Skipun í starfshóp um gerð orkustefnu

Í stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar kemur fram að langtímaorkustefna verði sett á kjörtímabilinu í samráði við alla þingflokka. Þar kemur fram að í "orkustefnu verði byggt á áætlaðri orkuþörf til langs tíma miðað við stefnu stjórnvalda, til að mynda um orkuskipti, og hvernig megi tryggja raforkuframboð fyrir almenning og atvinnulíf. Eigendastefna Landsvirkjumar mun taka mið af orkustefnunni. "

Á fundi ríkisstjórnar þann 19. janúar 2018 var samþykkt tillaga ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra, að skipaður verði starfshópur til að vinna langtímaorkustefnu.

Verkefni starfshópsins er sem hér segir:

Í fyrsta áfanga skal fara fram ítarleg undirbúnings og greiningarvinna sem myndar faglegan grundvöll fyrir mótun langtímaorkustefnu. Á upphafsstigum verði með opnu ferli leitað eftir hugmyndum og tillögum að innihaldi orkustefnu frá almenningi, hagsmunaaðilum og félagasamtökum. Skoða þarf vel orkustefnur annarra ríkja og bera þær saman við stöðu orkumála á Íslandi. Þegar er til staðar ýmislegt efni sem nýta má við undirbúning vinnunnar, t.d. skýrsla stýrihóps um mótun heildstæðrar orkustefnu fyrir Ísland sem lögð var fram á Alþingi í nóvember 2011.

Í fyrsta áfanga verður lögð áhersla á að afla sem bestra óháðra tölfræðilegra gagna í allri undirbúnings- og greiningarvinnu. Búa þarf til sviðsmyndir og vinna heildstæð stöðuskýrsla um núverandi stöðu mála í orkubúskap landsins. Aðkeypt vinna óháðra sérfræðinga, um afmarkaða þætti við undirbúning, gagnavinnslu og greiningar, verður sótt eftir þörfum.

Í öðrum áfanga verður, á grundvelli fyrsta áfanga, unnið að efnisþáttum langtímaorkustefnu. Miðað er við að orkustefnan verði sett til 20-30 ára og sæti reglulegri endurskoðun (á 4-5 ára fresti). Miðað skal við að áherslur í orkustefnu eigi í grunninn að endurspeglar ákveðið jafnvægi milli efnahagslegra, samfélagslegra og umhverfislegra þátta til lengri tíma lítið (hinar þrjár víddir sjálfbærrar þróunar). Í orkustefnu þurfa áherslur stjórnvalda í orkumálum m.a. að ná til eftirfarandi þátta og varða veginn:

Áætluð orkuþörf til langs tíma,
Hvernig tryggja megi raforkuframboð fyrir almenning og atvinnulíf,
Orkuöryggi heimila og fyrirtækja um land allt,
Sjálfbær nýting orkuauðlinda,
Áframhald orkuskipta,
Auka hlutfall endurnýjanlegra orkugjafa í orkubúskapnum,
Nýsköpun í orkumálum,
Auka afhendingaröryggi raforku á landsvísu,
Treysta flutnings- og dreifikerfi raforku,

Auknar orkurannsóknir (m.a. varðandi nýja orkukosti einsog vindorku, sjávarföll og djúpborun),
Útflutning hugvits og þekkingar á sviði orkumála,
Efla samráð vegna framkvæmda á fyrri stigum og opna aðgengi að ákvarðanatöku,
Efla virka samkeppni á raforkumarkaði,
Samspil orkumála við ímynd Íslands, markaðssetningu og tengsl við lykilatvinnugreinar,
Framlag orkumála til loftlagsmála á alþjóðlegum vettvangi,
Að hámarka samfélagslegan ávinning af nýtingu orku,
Skoða tekjustreymi af orkuinnviðum, að arður af nýtingu orkuauðlinda renni til þjóðarinnar og tekið sé tillit til nærsamfélaga,
Fyrirkomulag gjaldtöku í tengslum við nýtingu orkuauðlinda í opinberri eigu,
Viðbrögð við náttúruvá og tenging við almannavarnir,
Hugmyndir um útflutning raforku í gegnum sæstreng.

Orkustefna þarf að líta með heildstæðum hætti til lengri tíma til framboðs og eftirspurnar eftir orku (bæði hvað varðar raforku og hita). Bæði núverandi stöðu og með hliðsjón af áætlaðri þróun til framtíðar og orkuspa. Orkustefna þarf að svara þeirri spurningu hvernig við uppfylfum orkuþörf og orkuöryggi með ábyrgum hætti. Einnig þarf í orkustefnu að fjalla ítarlega um flutnings- og dreifikerfi raforku og taka mið af því sem fram kemur um þau mál í stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar. Orkustefna þarf enn fremur að styðja við skynsamlega atvinnustefnu og líta á samspil orkumála við aðrar lykilatvinnugreinar.

Að sama skapi þarf orkustefna að styðja við markvissa byggðastefnu og jákvæða byggðapróun til lengri tíma. Í því skyni þarf m.a. að skoða jöfnun orkukostnaðar milli landsvæða, hvernig unnt sé að efla smávirkanir og staðbundnar lausnir á sviði orkumála og að landsmenn sitji við sama borð þegar kemur að orkuöryggi og afhendingaröryggi raforku, en í dag er þeim gæðum mjög misskipt eftir landsvæðum (samanber raforkumál á Vestfjörðum til dæmis). Huga þarf í orkustefnu að möguleikum til nýrrar tækni við orkuvinnslu, m.a. möguleikar á sviði vindorku, djúpborun og sjávarfallaorku. Marka þarf stefnu og ramma um nýtingu vindorku.

Orkustefna þarf að styðja við aðgerðir um orkuskipti og aðgerðir á sviði loftlagsmála. Líta þarf til alþjóðlegra skuldbindingar og markmiða Íslands í loftlagsmálum, sem og tækifæra. Í stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar kemur fram að hluti af orkustefnu sé að skoða hvernig megi tryggja raforkuframboð fyrir almenning og atvinnulíf og ber þar að benda á að á síðasta ári var skipaður starfshópur sem falið var að kortleggja íslenska raforkumarkaðinn og koma fram með tillögur um hvaða lagabreytingar þurfi til að tryggja betur orkuöryggi fyrir heimili og fyrirtæki og skýra betur ábyrgð aðila á markaði. Niðurstöður þess starfshóps munu koma inn í vinnu um gerð orkustefnu. Sama má segja um annan starfshóp sem skipaður var á síðasta ári og er að móta tillögur um úrbætur á raforkuflutningi í dreifbýli. Á sama tíma er einnig unnið áfram að því að efla orkuskipti og hraða þeim, jafnt í samgöngum og á hafi, samanber aðgerðaráætlun um orkuskipti sem samþykkt var á Alþingi 2016. Einnig þarf við undirbúning langtímaorkustefnu að horfa til yfirstandandi vinnu við rammaáætlun og aðgerðaráætlunar á sviði loftlagsmála. Við mat á áætlaðri orkuþörf til langs tíma er m.a. unnt að hafa til hliðsjónar orkuspar frá Orkusparnefnd. Mikilvægt er því að tengja það starf sem þegar er í gangi innan stjórnkerfisins, inn í vinnu um mótun orkustefnu.

Gert er ráð fyrir að fyrsta áfanga í vinnu við gerð orkustefnu ljúki í lok árs 2018 og öðrum áfanga ljúki í byrjun árs 2020.

Ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra skipar yður hér með í starfshópinn. Þér eruð skipuð formaður. Ráðuneytið greiðir ekki þóknun fyrir nefndarstarfið. Vakin er athygli á því að formaður starfshóps ber ábyrgð á að halda saman gögnum vegna nefndarstarfsins og sjá til þess að gögnum sé skilað á skjallasafn ráðuneytisins. Er þar átt við fundarboð, fundargerðir, bréfaskipti, álitserðir, skýrslur og önnur vinnugögn, eftir því sem við á hverju sinni.

Starfshópurinn er skipaður sem hér segir:

Guðrún Arnbjörg Sævarsdóttir, formaður
Páll Jenson, varaformaður
Halla Signý Kristjánsdóttir, tilnefnd af þingflokki Framsóknarflokksins
Albertína F. Elíasdóttir, tilnefnd af þingflokki Samfylkingar

Árni V. Friðriksson, tilnefndur af þingflokki Miðflokksins
Kristín Vala Ragnarsdóttir, tilnefnd af þingflokki Pírata
Kolbeinn Óttarsson Proppé, tilnefndur af þingflokki Vinstri hreyfingarinnar Græns framboðs
Njáll Trausti Friðbertsson, tilnefndur af þingflokki Sjálfstæðisflokksins
Jón Steindór Valdimarsson, tilnefndur af þingflokki Viðreisnar
Ólafur Ísleifsson, tilnefndur af Flokki fólksins
Magnús Júlíusson, tilnefndur af fjármála- og efnahagsráðuneyti
Harpa Þórunn Pétursdóttir, tilnefnd af atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Brynhildur Davíðsdóttir, tilnefnd af umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Ólafur Kr. Hjörleifsson, tilnefndur af samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti
Erla Sigríður Gestsdóttir, starfsmaður starfshópsins, tilnefnd af atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Starfshópurinn skal hafa viðtækt samráð í störfum sínum, kalla eftir hugmyndum við upphaf starfs og leggja drög að langtímaorkustefnu fram í opið umsagnarferli þar sem öllum gefist færi á að senda inn athugasemdir og tillögur. Að lokinni úrvinnslu verður tillaga starfshópsins að langtímaorkustefnu síðan lögð fram á Alþingi til umræðu, í byrjun árs 2020, og miðað við að hún verði frágengin og taki gildi fyrir mitt ár 2020.

Þórdís Kolbrún R. Gylfadóttir
Ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra

